58

ȘTEFAN TITA

GHEIZERUL ÎNGHEȚAT

ȘTEFAN TIȚA

GHEIZERUL INGHEȚAT

58

EDITURA TINERETULUI

Coperta de DUMITRU IONESCU

Redactor : IORDANA URECHE
Tehnoredactor : GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 04.02.1969. Bun de tipar 07.03.1969. Apărut 1969 Comanda nr. 9274. Tiraj 80.140 ex. Hîrtie ziar de 50 g/m². Coli editoriale 2,1. Coli de tipar 2. A. 15.470. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—31.

Tiparul executat sub comanda nr. I/2362 la Intreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918", Str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97, București, Republica Socialistă România.

Alb... Alb... Alb...

Cît poate cuprinde privirea, o imensă Sahară de nea. Un alb de o aspră încremenire. Numai aerul geme clătinat de seismele de zăpadă. Aceasta e prelunga, întunecata iarnă polară.

Şi totuşi sub nesfîrşita, alba împietrire clocotesc gheizere. Izvoare fierbinţi care fac posibilă viaţa şi în această extremitate a globului. Nu, gheizerele nu fierb în adîncul pămîntului polar. Poate şi acolo. Dar nu despre ele e vorba în aceste pagini, ci despre gheizerele care ţîşnesc în sufletul măruntei populaţii eschimoase caribu. Oameni drepţi, cu inima de un alb cald, incandescent. Ei sălăşluiesc în interiorul tundrei canadiene, la nord de canalul Chesterfield, la apus de Golful Hudson. Iar printre aceste gheizere, cel mai clocotitor mi s-a părut a fi Terignak. Lui vreau să-i închin aceste rînduri. Aceste gînduri. Lui Terignak, prietenul meu eschimos, gheizerul fierbinte din pustiurile reci ale nordului.

*

Cum l-am cunoscut pe Terignak? Cum l-am preţuit şi iubit?

Însoţeam în calitate de reporter o importantă expediţie ştiinţifică internaţională „Arctica", ale cărei obiective de cercetare erau multiple: geografice, geologice, arheologice, social-istorice etc. Avînd în vedere

varietatea scopurilor științifice urmărite, „Arctica" fusese împărțită în cîteva secții de cercetare. Comanda secțiilor o avea doctorul Lawrence Robert, un canadian jovial, cu o vastă experiență a explorărilor polare. De altfel, autoritățile locale ne-au dat tot sprijinul ca programul de lucru, care se întindea pe parcursul a doi ani, să fie îndeplinit cu succes. Nefiind specialist, nu fusesem atașat unei anumite secții de cercetare. Împreună cu alți doi colegi, danezul Henricson și italianul Giolitti, aveam libertatea să circulăm unde voiam. Puteam, astfel, să surprindem un material viu, vibrant pe care să-l transmitem prin presă, radio și televiziune întregii lumi. Aceasta nu însemna însă că am fi putut să ne sustragem disciplinei, altminteri nu prea rigidă, care domnea în cantonament.

Dar care reporter nu visează să scrie măcar o carte ? O carte de reportaj, firește, unde impresiile să se înfrățească deplin cu fapte neobișnuite, care să smulgă de undeva, din realitate, un crîmpei de inedit și senzațional ?

De aceea, venind aici cu „Arctica", nutream tainica speranță să pot da de urmele vestitei expediții Franklin.

Expediția Franklin... dispărută în condiții misterioase cu mulți, foarte mulți ani în urmă. În jurul acestei temerare expediții se crease chiar un fel de legendă. John Franklin, un îndrăgostit de natură, îndrăzneț și pasionat navigator englez, ajunsese pînă în aceste ținuturi. După vreun an s-a înapoiat în patrie, aducînd una din primele hărți ale ținutului. Cu aju-

torul unui bulgăre strălucitor, și afirmînd cu tărie că ar fi descoperit un munte de aur, el izbuti să trezească atenția unor mari grupuri financiare. Numaidecît luă ființă Societatea „Nordaur", ale cărei acțiuni, lansate pe piață, trebuiau să susțină o a doua expediție condusă de Franklin.

Expediția porni. De data aceasta, Franklin era însoțit de numeroși oameni. Manevrînd un utilaj adecvat grelelor condiții ale climei arctice, ei trebuiau să pună în valoare muntele de aur. Și au venit primele vești. Îmbucurătoare. Acțiunile „Nordaur" au cunoscut atunci o creștere uluitoare. Oameni, pînă nu de mult calmi și lucizi, fură cuprinși de delirul jocului la bursă. Își vindeau totul numai să poată cumpăra acțiuni. Mirajul unei îmbogățiri rapide învăpăia mințile. A urmat apoi o tăcere prelungă, inexplicabilă. Dar, în cele din urmă, realitatea a țîșnit distrugătoare. John Franklin și oamenii săi dispăruseră în mod misterios, făcînd să se prăbușească Societatea „Nordaur", năruind mii de speranțe, ruinînd mii de existențe. Doar financiarii au cules importante beneficii...

Legenda muntelui de aur a continuat însă să existe.

Mai tîrziu, făcîndu-se cercetări ample, s-a constatat că John Franklin se înșelase. El descoperise, în peretele unui fiord, un filon de pirită. Strălucirea piritei l-a făcut să creadă că se află, într-adevăr, în fața unui munte de aur. Însă bulgărele pe care-l adusese, supus probelor, nu putea înșela pe nimeni. Cum a fost posibilă atunci constituirea Societății „Nordaur" ? După unele versiuni s-ar părea că Franklin, ca să poată

realiza o a doua expediție, înlocuise bulgărele de pirită cu unul de aur. După altele, grupurile bancare cointeresate au cunoscut adevărul, dar, supuse unor vitrege împrejurări, au preferat să-l ascundă, lansînd acțiunile „Nordaur".

Cine poate ști care a fost adevărul ? Oricum, expediția Franklin dispăruse. Unde ? Iată ce-mi propuneam să aflu !

De altfel, îi mărturisisem chiar doctorului Lawrence Robert această dorință arzătoare.

Doctorul a surîs sceptic :

— Mă tem că-ți pierzi vremea de pomană !

— De ce ? am cerut numaidecît explicații.

— Pentru că... Dar nu, mai bine să nu-ți spun. Țin numai să-ți spun că s-au mai făcut și alte investigații, toate fără rezultate.

— Asta nu poate decît să-mi mărească dorința de a le obține eu.

— Foarte bine ! Îmi place această flacără tinerească. Mai de mult scriam versuri, îmi făcu Lawrence Robert, la rîndul său, confidențe. Îmi amintesc de o poezie intitulată chiar așa : „Flacără". În ea preamăream tinerețea, singura flacără pe care n-o poate stinge nici măcar timpul...

Urmă apoi o pauză prelungă, după care adăugă, precipitat :

— Foarte bine ! Caută ! Caută ! Nici o căutare nu e zadarnică... În fiecare găsim, în cele din urmă, măcar unul din chipurile noastre... Îți făgăduiesc tot sprijinul meu !

*

Fără ajutorul băştinaşilor, nici o expediţie polară nu-şi poate desfăşura cu succes activitatea. „Arctica" ajunsese în ţinuturile nordice încă în plină vară polară şi-şi fixase cantonamentul pe malul unui rîu, unde sălăşluia o măruntă comunitate caribu. Eschimoşii caribu reprezintă, după afirmaţiile unor cercetători, o perioadă foarte veche a civilizaţiei eschimoase. Cu ochii vii, cu priviri pătrunzătoare, de statură mijlocie, sînt vioi, iuţi în mişcări şi — stabiliţi de regulă pe malurile rîurilor şi lacurilor — se îndeletnicesc cu vînatul şi pescuitul. Din piei de ren îşi confecţionează veşminte frumoase, împodobite cu bun gust şi terminate cu o coadă ce aminteşte fracul.

Oamenii ne-au primit cu bunăvoinţă, iar căpetenia comunităţii, Orpingelik, s-a bucurat nespus văzîndu-l pe comandantul nostru. Era o veche cunoştinţă. Mai mult, un vechi prieten. Doctorul Lawrence Robert mai vizitase şi-n alte rînduri această aşezare, iar băştinaşii l-au ajutat să capete o preţioasă experienţă de explorator.

După ce ne-am instalat cabanele nu departe de corturile de vară ale eschimoşilor, Orpingelik ne-a poftit la o serbare. Erau după o reuşită vînătoare de foci.

Într-o linişte deplină, în care nu se presimte nici o primejdie, cînd şi cînd focile ies la iveală printre banchize ca să respire. Dar liniştea e înşelătoare. Identificat cu peisajul, vînătorul stă la pîndă. E suficient doar o clipă şi harponul se înfige ca un fulger în ceafa vînatului. Numeroase fulgere s-au abătut asu-

pra cefelor lucioase de focă ; buna dispoziție era atotstăpînitoare în mica așezare caribu.

Cînd am ajuns în mijlocul lor, eschimoșii ne-au întîmpinat cu voioase strigăte :

— Krasluna ! Krasluna !

Am răspuns pe dată cu un cald „bună ziua", rostit de fiecare în graiul matern, ceea ce a stîrnit o mică babilonie și rîsul zgomotos al doctorului Lawrence Robert.

— Krasluna — ne-a explicat el — nu înseamnă „bună ziua", ci pur și simplu „omul alb". Iar bucuria cu care a rostit Krasluna arată limpede că omul alb este socotit frate. Cu prilejul acelei serbări, l-am cunoscut pe Terignak. Înconjurat de ceilalți membri ai comunității — în primul rînd de femeile cu copii în spate, apoi de bărbați — Terignak a-nceput să cînte un cîntec de vînătoare, acompaniat de sunetul sec și ritmic al tobelor. Era un flăcău de vreo 20 de ani (ulterior am aflat că împlinise 22), bine legat și parcă ceva mai răsărit decît ceilalți eschimoși. Ceea ce dădea un deosebit farmec chipului său era privirea senină, dreaptă, pătrunzătoare, care uneori avea luciri de diamant fierbinte. Glasul lui Terignak, puțin guttural, răsfrîngea totuși accente dulci, nostalgice, iar cîntecul, deși de triumf și bucurie, era intonat cu surprinzătoare nuanțe. Cînd repede și tumultuos, cînd cu lente inflexiuni de duioșie și chiar tristețe.

Lawrence Robert îmi traducea conținutul.

Era vorba de Sila, zeitatea nevăzută, care ajută oamenilor — copii, tineri, vîrstnici — să viețuiască în

mijlocul primejdiilor, iar vînătorului să-şi nimerească ţinta şi să se înapoieze acasă încărcat de belşug. Şi cîntecul povestea despre un vînător care, mergînd la o vînătoare de vulpi, a zărit deodată ceva în zăpadă. Nu era vulpe, nu era iepure, urs sau pasăre. Era un om îngheţat. Era chiar fiul său. Îşi apropie inima sa caldă de inima celui îngheţat. I-a suflat deasupra gurii respiraţia lui, arzătoare... Zadarnic ! Trei nopţi tatăl nu mai dormi, trei zile nu gîndi decît la osînda, la blestemul lui. De ce s-au întîmplat toate acestea ?

Poate vînătorul l-a mîniat pe Sila, zeitatea nevăzută.

„Vînători, nu mîniaţi pe Sila ! Atunci cînd vă-napoiaţi printre ai voştri cu hrană îmbelşugată, cu blănuri şi lumină, gîndiţi-vă la vînătorul osîndit de Sila ! Preamăriţi-l pe Sila, care-i departe, dar e pururi printre noi !"

Acesta era cîntecul interpretat de Terignak. Cîntecul se prelungea apoi în ritmul sec al tobelor, într-o cîntare mută a capului, a braţelor, a şoldurilor şi picioarelor, a întregului trup. Pantomima voia să exprime prin gesturi exact ceea ce exprimase Terignak prin cuvinte ; aproape întreaga comunitate participa la desfăşurarea ei.

După serbare, am stat de vorbă cu Terignak. La-nceput prin intermediul lui Lawrence Robert, apoi de-a dreptul ajutaţi de mimică şi onomatopee. Mi-am manifestat dorinţa să particip la o vînătoare de foci. Iar Terignak, voios, s-a arătat gata să mă-nveţe a mînui harponul.

Prin gesturi expresive mi-a explicat cum harponul trebuie ţinut strîns cu mîna dreaptă şi apoi, la apropierea vînatului, zvîrlit repede printr-o bruscă destindere. Vîrful harponului, numit tsogata, e legat printr-o curea de aruncător ; cînd animalul ţintit se ridică pentru a respira, vînătorul îi înfige între coaste un cuţit special. E lovitura de graţie. Foca ucisă este trasă lîngă caiac. Printr-o tăietură făcută sub gît, vînătorul introduce o ţeavă prin care suflă, ca foca umflată să poată pluti pe apă. Robert Lawrence, care asista la acest prim curs de vînătoare, mi-a povestit zîmbind cum în alte aşezări de eschimoşi de prin insulele Atink, focile erau vînate cu ajutorul umbrelelor colorate, aduse de negustorii americani. Primăvara, cînd mii de foci poposesc pe malul mării pentru reproducere, femeile eschimoase le aţineau calea, deschizînd şi închizînd umbrele. Focile, speriate, zăpăcite de aceste ciudate apariţii, nu mai ştiau încotro s-o ia, astfel că erau foarte uşor ucise de eschimoşi.

Încet, încet colectivul care alcătuia expediţia „Arctica“ s-a adaptat la condiţiile locului şi grupele de cercetare şi-au început activitatea. Pentru o deplină reuşită, fiecărei grupe i s-a ataşat unul sau doi băştinaşi. Terignak, datorită isteţimii sale, căpătase o dublă misiune : aceea de a supraveghea transportarea aparatelor de prospectări geologice şi de a mă ajuta pe mine să descopăr urmele expediţiei Franklin. De altfel, nu mai era un secret pentru nimeni. Lawrence

Robert mă povățuise să nu mai fac o taină din dorința mea de a elucida misterul ciudatei dispariții.

Cînd canadianul le-a cerut tuturor să-mi dea sprijinul, a fost o uimire generală.

— Iată un nou obiectiv științific al „Arcticei" ! a exclamat ironic confratele meu Giolitti.

Iar celălalt confrate, Henricson, a adăugat :

— Vedeți să nu uităm celelalte obiective propuse și să nu mai avem ce comunica opiniei publice.

Spusele lui Henricson au stîrnit replica promptă a comandantului :

— Chiar dacă va fi așa, răspunderea cade asupra mea !

Dar pe neașteptate dorința dezvăluirii misterului expediției Franklin deveni atît de molipsitoare, încît fiecare căuta să-mi fie de folos. Printre cei mai zeloși se arătară chiar Giolitti și Henricson...

Orpingelik, chestionat primul cu privire la soarta expediției condusă de John Franklin, ne-a răspuns :

— O, e o poveste veche ! Îmi amintesc de un Krasluna, numit Franklin. Eram foarte tînăr cînd a venit aici. Umbla mult și mă chema cu el. Își însemna mereu pe niște foi diferite observații. Săpa uneori voinicește în zăpadă, scormonea pămîntul pietros și înghețat ; Krasluna scotea bulgări, măsura, cîntărea și-și nota totul.

— Dar a doua oară ? a întrebat Lawrence Robert.

— Nu ! N-a fost decît o singură dată ! veni răspunsul sigur al lui Orpingelik.

— Totuși noi știm că a pornit încoace și a doua

oară și că a dispărut în condiții ciudate, am stăruit eu. N-ai aflat nimic despre această dispariție?

Doctorul traduse lui Orpingelik întrebarea mea.

— Nu știu nimic altceva decît că, la scurtă vreme după ce Franklin a umblat prin aceste locuri, nu departe de-aici s-ar fi întîmplat o nenorocire. O corabie s-ar fi ciocnit de un munte de gheață. Am auzit că oamenii aflați pe corabie au pierit pînă la unul...

— A fost corabia lui Franklin?

— Nu știu. Nu pot să vă spun.

— Cunoaște locul unde s-a produs ciocnirea? l-am rugat pe Lawrence Robert să întrebe din nou.

Răspunsul nu veni numaidecît. Orpingelik se străduia să-și amintească.

— Noi numai de curînd avem mijloace mai rapide de comunicare. Pe atunci însă... Nu, nu cunosc locul.

Eram foarte decepționat. Începutul investigațiilor mele se vădea nebulos, descurajant. Lawrence Robert, care se antrenase în această poveste mai mult spre a-și verifica o ipoteză, se dovedi însă mai tenace decît mine.

— Nici vorbă... n-ai cum să cunoști locul, dragă prietene, spuse el. Însă direcția unde s-a produs ciocnirea trebuie să ți-o amintești. De obicei, pe aceste meleaguri, veștile rele sau bune nu vin pe căi ocolite, ci chiar de la izvorul întîmplărilor.

Iar se lăsă o tăcere între noi.

— Cred că nenorocirea s-a produs în zona unde primăvara vine mai devreme. Nu e departe de aici.

Era o indicație prețioasă.

— Ei, vezi că ne poți fi de folos!? exclamă bucuros Lawrence Robert. Sînt sigur că ne vei da multe alte informații pentru limpezirea acestei încurcate istorii.

Orpingelik zîmbi. Chipul lui se crestă de zeci de dungi mici și adînci.

— Am să vi-l dau pe Terignak să vă-nsoțească. El vînează de obicei în această parte și cunoaște mai bine ca oricare altul locurile.

Iată, deci, cum Terignak deveni nu numai paznicul aparatelor științifice, nu numai dascălul meu în mînuirea harponului, dar și un ajutor de nădejde, cu ajutorul căruia urma să dau de urmele expediției lui John Franklin, dispărută în condiții misterioase.

Terignak mi-a inspirat de la-nceput comparația cu un gheizer. Clocotitor, fără odihnă, își dovedea istețimea în toate împrejurările. Ajuta la montarea aparatelor de prospectare geologică, vîna și pescuia cu hărnicie, știa să fie tandru, drăgăstos cu Tukutu, o fată deosebit de vioaie, sprintenă, ageră. Pesemne aceste calități l-au făcut pe Terignak s-o numească, s-o cheme, s-o alinte Tukutu, „ren canadian". În curînd trebuiau să se căsătorească.

Învățasem să mînuiesc cu destulă ușurință harponul, și la una din vînători n-a lipsit mult ca truda mea să fie încununată de succes. Zvîrlisem harponul, dar zvîcnirea mea nerăbdătoare a avertizat vînatul, care, mai repede decît mine, s-a și scufundat. Zgomotul produs de stîngăcia mea a zădărnicit întreaga vînătoare.

Eram, firește, înciudat. Mi se părea că oamenii sînt necăjiți că din pricina mea n-au putut vîna. Mă apăsa sentimentul unei mari vinovății. Zîmbetul lui Terignak a-ncercat să mă liniștească :

— Krasluna, nu fi amărît ! îmi spunea graiul și privirile lui.

— Ba sînt vinovat că voi plecați fără vînat ! am rostit, cu glasul răgușit de enervare.

Terignak și cei din jur continuau să zîmbească.

— Altădată o să ai, poate, mai mult noroc ! mă-ncredință Terignak.

Altădată...

Acest „altădată" mi se-nfipse-n minte ca o obsesie. N-am avut răbdare să aștept multă vreme. După cîteva zile am pornit singur să aduc măcar o focă. Orgoliul vînătorului începător este nemăsurat. În păienjenișul lui mă prinsesem și eu. Voiam cu orice preț să mă reabilitez în ochii lui Terignak și a tovarășilor săi de vînătoare. Am îndreptat atunci cu repeziciune caiacul oriunde mi se părea că descopăr un spațiu potrivit... să mă pot strecura. Dar încercările se dovediră zadarnice. Pe neașteptate, un zid de gheață îmi bara calea. Iar cercul se strîngea tot mai amenințător în jurul meu. Atunci, amintindu-mi de sfaturile lui Terignak, am schimbat tactica. Descoperind o deschizătură mai largă, m-am îndreptat într-acolo, de data aceasta manevrînd caiacul foarte încet. Voiam parcă să înșel atenția uriașilor de gheață, gîndind că însăși mișcarea rapidă a caiacului putea, eventual, să provoace pe undeva o deplasare a acestor blocuri. Inima

îmi bătea puternic. Voi reuși sau nu ? Eram aproape de deschizătură. Încă zece, opt, patru, doi metri, un metru... Gata ! Am izbutit ! Nu ! Nu norocul m-a salvat, ci stăruința lui Terignak de a-mi dezvălui toate tainele de a scăpa dintr-o asemenea primejdie.

Cu puțin înainte, în depărtări începură să fluture lungi perdele în zeci de nuanțe aurii. Fenomenul este unul din chipurile fermecate ale aurorii boreale. Dar el are și un sens mai profund, pe care oamenii locului, în îndelungata lor experiență, au învățat să-l tălmăcească. Apele deveniră alburii : începuse multimilenara luptă dintre apă și gheață.

În mica așezare caribu erau pe sfîrșite pregătirile de iarnă. Orpingelik sfătuise pe doctorul Lawrence Robert să-și pregătească oamenii în vederea desfășurării activității în condițiile nopții polare. Da, noaptea polară își trimisese solia.

Și totuși vînătorului nu-i păsa de toate acestea ! Voiam să vînez singur. Să zvîrl cu sete harponul în ceafa unei foci și apoi, repede, să răsucesc cureaua de care era prins harponul, spre a-mi aduna vînatul. Azi, privind în urmă, mi se pare nu îndrăzneață, ci naivă și puțin ridicolă această dorință.

Dar toate s-au petrecut ieri...

Caiacul, harponul, pușca de vînătoare, echipamentul îmi stăteau la dispoziție. N-am șovăit nici o clipă. M-am avîntat.

Abia acum, cînd îmi eram singur călăuză, am putut să-mi dau seama de jocul perfid al banchizelor. Parcă erau făpturi însuflețite !

Păreau încremenite și deodată, stîrnite de cine știe ce duh al gheţurilor, ori poate de presimţirea iernii care le-ar fi încleștat în neclintire pentru o bună bucată de vreme, au început să se strîngă în jurul meu. Primejdia creștea cu fiecare clipă. Urma să devin prizonierul acestor giganţi arctici, care chiar dacă nu m-ar fi zdrobit, m-ar fi ucis, fără îndoială, cu respiraţia lor de gheaţă.

Ziua aceasta a fost însemnată în carnetul meu ca o zi a întîmplărilor extraordinare, pentru că primejdia care mă pîndise între blocuri n-a fost decît începutul. Mi-am continuat tentativa de a vîna foci. Am ajuns într-un loc numit „bîrlogul urșilor". Era aproape de mal. Am coborît și m-am îndreptat spre un mic arbore solitar. După socoteala mea, de aici puteam să înșel deosebita sensibilitate auditivă a focilor. Vîntul, care de cîteva zile dădea tîrcoale, se-nteţise. Descoperirea aceasta mi-a provocat o emoţie atît de violentă, încît — pentru o clipă — am avut impresia că inima a-ncetat să-mi mai zvîcnească. Ningea viscolit și zăpada creștea văzînd cu ochii. Arborele constituia un bun adăpost în acest bîrlog al urșilor, bîntuit acum de furtună. La tulpina lui am încercat să-mi încropesc un fel de culcuș cît mai ferit. Am dat zăpada deoparte și am săpat în adîncime. Atunci s-a petrecut un fapt neașteptat. Săpînd pînă la rădăcină, am dat peste o cutie de aluminiu. Fusese îngropată acolo... Am deschis-o. La-nceput n-am observat nimic. Dar cercetînd-o mai atent, am găsit ascunsă sub rama capacu-

lui o hartă a ţinuturilor nordice, rudimentar lucrată şi haşurată pe alocuri. Aşadar, ambarcaţiunea lui Franklin pierise pe aici, pe undeva ! Repede am scos harta din cutie şi am ascuns-o într-unul din buzunarele mele impermeabile. Am căutat apoi şi alte obiecte. Dar n-am mai găsit nimic. Poate aş fi continuat să caut, dacă, nu departe, printre gheţurile plutitoare, n-ar fi apărut o focă. Singură în imensitatea nesfîrşită... Sigură că nu o paşte nici o primejdie...

Am ridicat harponul, dar nu ştiu cum, nu ştiu de ce, mi-a fost cu neputinţă să-l azvîrl. Am ridicat pentru a doua oară harponul, hotărît s-o răpun.

Foca respira în voie. Pentru o clipă mi s-a părut că surprind privirea ei inteligentă, care, fulgerător, s-a înfiorat.

Foca a vrut să se scufunde, dar n-a mai avut vreme. O lovitură năprasnică a culcat-o.

N-a fost harponul meu. Era laba uriaşă a unui urs polar, care, ca şi mine, pornise după vînat. Bineînţeles, el din alte motive...

Am rămas uluit de sprinteneala aproape acrobatică a ursului polar şi de cruzimea lui fără pereche cînd este foarte înfometat. În cîteva clipe, victima a fost sfîşiată. Apoi a-nceput s-o înfulece c-o poftă imensă. Tabloul acesta al fiarei care-şi sfîşie şi devorează prada nu poate fi oricînd surprins. De aceea am hotărît să-l fixez pe peliculă. „Dacă nu mă puteam întoarce cu vînatul mult dorit, să am cel puţin o victorie reportericească", îmi spuneam în gînd.

Numaidecît am pus harponul deoparte şi am scos

aparatul de filmat. Dar mişcările mele repezi au trezit, pesemne, atenţia fiarei. Şi-a lăsat prada şi m-a privit surprinsă. Din cîţiva paşi a fost lîngă mine. Gata să mă sfîşie. Nu mai aveam timp să pun mîna pe armă. Mă pregăteam totuşi s-o înfrunt, deşi mă socoteam pierdut. A întins labele să mă cuprindă. Cu toate că mă azvîrlisem puternic înapoi, să mă feresc, i-am simţit respiraţia grăbită. O labă grea se lăsase pe umărul meu. Nu ! Nu încăpea îndoială : eram pierdut ! Dar deodată, în tăcerea vătuită, a răsunat slab, ca un vaiet, o împuşcătură. Apoi numaidecît încă una, şi încă una. Namila albă s-a prăbuşit însîngerată, scufundîndu-se printre banchize. M-am uitat în toate părţile să văd cine era salvatorul meu ? Dar nimic, nimeni nu se vedea nicăieri. Revenit din emoţia prin care trecusem, privirile mi-au fost atrase de foca atacată de urs.

„Ei nu, făceam haz în sinea mea, întîmplarea e unică ! Ursul a vînat foca pentru mine." Era aproape întreagă ! Am încercat să leg foca de caiac cu gîndul de a porni repede înapoi, spre cantonament. Cu neputinţă ! Jur împrejur, ceea ce cu puţin înainte fusese apă, acum era solidificat, îngheţat. Vîntul plesnea din bice năprasnice, iar pîlnii uriaşe de ninsoare făceau una cerul cu întinderile de gheaţă. Venise iarna polară. Pentru moment trebuia să mă-ntorc numaidecît la adăpostul pe care-l încropisem la piciorul micului copac singuratic. Dar vîntul, cu spulberări de zăpadă, mă orbea. Am rătăcit ca un nebun în jurul arborelui solitar, fără să-l pot distinge. De cîteva ori mi se păruse

că-l văd lîngă mine. „Uite-l !“ îmi spuneam bucuros. Dar cînd mă apropiam, dispărea. Ce se-ntîmpla cu mine ? Îmi pierdusem mințile ? Și iar mă rătăcisem. La un moment dat mi s-a părut că aud glasuri omenești. Cine, cine vorbea ? Era, poate, salvatorul meu, ori din nou eram pradă halucinațiilor ? Știam că dacă voi continua să mă rătăcesc așa, în curînd mă voi prăbuși fără puteri și voi pieri înghețat. Gîndul acestei morți absurde mi-a încordat voința și, printr-un ultim efort, am reușit să ajung în cele din urmă la țintă. Ah ! Minunat îmi părea adăpostul încropit la piciorul acestui copac și unde, oricum, eram mult mai apărat de loviturile stihiilor dezlănțuite.

Am început să semnalizez cu aparatul meu de radioemisie. Fără îndoială, cei din cantonament vor auzi glasul meu : „Sînt în «bîrlogul urșilor»... Punctul X... longitudine... latitudine !“

Îmi făcusem socoteala că pot rezista circa douăzeci și patru de ore. Cu o singură condiție : să nu adorm. Înghețul nu este altceva decît o lentă prelungire a somnului în moarte... Întîi te învăluie o ceață catifelată... Parcă începi s-aluneci pe-un povîrniș fără-nceput și fără sfîrșit... În auz îți cîntă sunete moi, armonii neîntîlnite niciunde... Imagini cîndva privite, visate poate, răsar într-o încîntătoare succesiune... Încet, încet sunetele se sting, icoanele se topesc. Adorm simțurile, creierul, inima... Acesta e preludiul morții : somnul înghețului.

Trebuia, așadar, să lupt împotriva celei mai ușoare toropeli.

Iarna polară își desfășura în jurul meu întregul, fascinantul ei spectacol. Bubuitul vîntului se făcea auzit din ce în ce mai puternic. La răstimpuri, zările întunecoase erau sparte de ultimele scînteieri ale aurorei boreale. Ninsoarea împroșcată în toate părțile voala bezna deasă. Emanațiile calorice ale foii de cort topeau într-o anumită măsură zăpada depusă. Eforturile de a rezista îmi storceau însă ultimele puteri. Îmi repetam de zeci, de sute de ori : „Să nu adorm, să nu adorm, să nu adorm..."

Dar ochii mi se-mpăienjeneau, o nefirească, dulce melodie începea să-mi sune în urechi.

„Să nu adorm... Să nu adorm... Să nu adorm..."

Minunate visuri mă-nvăluiau în aburul lor... „Să nu adorm..."

„Mă aflu în punctul X... latitudine... longitudine..."

„Să nu adorm... să nu adorm..."

Culori... Sunete...

„Să nu a...".

M-am simțit deodată violent zgîlțîit. Umărul drept mă durea îngrozitor. Ce sînt aceste lumini ? Oare aurora boreală își flutură din nou pîlpîirile ? „Cine strigă, cine strigă !"

— Hai ! Trezește-te ! Trezește-te !

Nu-mi dădeam seama ce se-ntîmplă cu mine. Mi se părea că vîntul năprasnic mă smulsese din locul unde zăceam și mă purta acum ușor, ca un fulg, prin văzduh...

Nu! Pluteam, e-adevărat, dar în brațele vînjoase ale lui Terignak. Ajuns în cantonament, am reconstituit etapele salvării mele, plină de surprize și peripeții...

Emisiunile aparatului meu de radioemisie-recepție au fost recepționate în cantonament și numaidecît s-a constituit o mică echipă de salvare.

Am fost nespus de impresionat cînd mi s-a povestit că Terignak voise să plece singur în căutarea mea. A fost însă oprit de Orpingelik și de Lawrence Robert.

Din echipă urma să facă parte și cineva care știa să citească pe cadranele aparatelor științifice coordonatele transmise de mine. Atunci s-au oferit mai mulți voluntari, printre care se găseau Giolitti și Henricson. Cînd am aflat și acest amănunt am fost la fel de viu impresionat. Ca și atunci cînd am aflat că Lawrence Robert a hotărît să conducă personal echipa de salvare.

Tukutu ținea cu tot dinadinsul să facă parte din echipă. Nu știu dacă numaidecît pentru mine, cît mai ales de teama de a nu-l lăsa pe Terignak departe de ea, în bătaia atîtor primejdii.

— Tukutu, tu trebuie să rămîi aici! i-a vorbit ferm, dar cu blîndețe Orpingelik.

Și Tukutu a rămas. A așteptat încordată ca un arc întoarcerea lui Terignak.

Echipa constituită din Terignak, Paralu — un eschimos mărunt, cam de vreo patruzeci de ani, cunoscut prin prudența lui înțeleaptă (Paralu înseamnă

„atenție") — și Lawrence Robert a pornit de îndată în căutarea mea. Dar așa cum aflasem apoi, salvatorii mei nu se puteau apropia de adăpostul meu. O rafală de împușcături îi ținea departe de mine.

Firește, echipa condusă de Robert Lawrence a ripostat fără întîrziere. Dar unul din gloanțele trase de o parte și de alta m-a nimerit în umărul drept.

Din fericire ! Altminteri, somnul înghețului, în care începusem să mă cufund, m-ar fi sorbit cu totul.

Durerea, zgomotul, împușcătura m-au trezit, m-au adus numaidecît la realitate. Mi-am dat seama că eu sînt obiectul acestei lupte stîrnite pe neașteptate în pustietatea nordului. Dar de ce ? De ce ? N-am putut înțelege imediat.

Cum n-am putut afla nici cine sînt cele trei umbre care voiau cu orice preț să-i împiedice pe Robert Lawrence, Terignak și Paralu să se apropie de mine.

În cele din urmă, am fost smuls din culcușul în care zăceam. Un glonte zdrobise farul echipei de salvare. Profitînd de beznă, cele trei umbre au încercat, cu toate împotrivirile mele, să mă urce într-o sanie. Însă cîinele lui Terignak, Savik, luat în această expediție de salvare, i-a ajutat mult pe salvatorii mei să-mi dea de urmă. Cînd atacatorii au văzut că nu mai au timp să mă care pînă în sanie, au tras o nouă rafală de împușcături.

— Lăsați-l ! Urcați iute în sanie ! am auzit poruncind un glas de femeie.

Și numaidecît am fost zvîrlit în zăpadă. Într-o clipă sania s-a topit în beznă. Iar eu, istovit de ger, de

emoţii, de hemoragia provocată de rana de la umăr, am leşinat.

M-am trezit în braţele lui Terignak. Adus în cantonament, am căutat harta găsită în cutia de aluminiu. Era la locul ei, în buzunarul impermeabil. Iar cutia de aluminiu, pe care Terignak nu contenea s-o admire, i-am dăruit-o lui.

Găsirea hărţii în cutia de aluminiu stîrnise o vie dispută între mine şi doctorul Lawrence Robert.

— Nimic nu arată că o hartă ascunsă în capacul unei cutii este tocmai harta întocmită de John Franklin, susţinea cu tărie canadianul. E-n adevăr o hartă mai veche, dar nu mă poţi convinge că ar fi a lui Franklin.

— Dar nimic nu dovedeşte că nu este harta lui Franklin, replicasem eu enervat. Şi i-am arătat că pe hartă e haşurat un drum : drumul expediţiei. Iar punctul indicat cu litera *M* însemna, fără îndoială, muntele de aur.

— Eşti sigur că înseamnă *muntele de aur ?* întrebă canadianul.

— Hm, sigur... Deocamdată, e-o simplă presupunere.

Lawrence Robert surîse.

— Nici în justiţie nu se admit simple presupuneri, dar încă în ştiinţă ! Şi pentru că-i plăcea să coloreze discuţia cu amintiri personale adăugă : Cîndva am scris o poezie „Dorinţa", în care arătam că, uneori,

dorința este atît de puternică, încît o putem lua drept realitate vie, palpabilă... Să-ți recit un crîmpei.

Mi-a recitat cu glasul puțin cîntat cîteva strofe, cu adevărat frumoase, în care dorința era asemuită cu un abur ispititor. Aburul putea lua formele cele mai consistente, după intensitatea cu care dorea cineva.

— Nu-nțeleg de ce mi-ați recitat poezia!

— Eh, nu înțelegi... Înțelegi foarte bine!

Desigur, înțelegeam că Lawrence Robert pretindea, nici mai mult, nici mai puțin, că eu — în mistuitoarea mea dorință de a dezvălui misterul Franklin — îi atribuiam acestuia harta fără nici o justificare, fără nici o dovadă precisă.

Și totuși, îmi dădeam seama că pe undeva dreptatea ar putea fi și de partea canadianului. Nu-l puteam bănui de rea credință, pentru că în cele din urmă scopul meu devenise — din alte motive — și scopul lui. El voia să verifice o ipoteză pe care nu mi-o enunțase încă, iar eu voiam să dau de urmele expediției. Dar în activitatea comandantului fantezia poetică fraterniza cu tenacitatea omului de știință. Voia dovezi indiscutabile, nu simple presupuneri. Or harta găsită de mine nu purta semnătura lui Franklin. Nu-i cunoșteam nici scrisul, încît însemnările marginale puteau fi și nu puteau fi atribuite lui.

Între timp, iarna polară se instalase de-a binelea. Rana de la umăr mi se vindecase și-mi reluasem îndeletnicirile curente în mijlocul populației băștinașe. Așezarea caribu se strămutase ceva mai adînc în tundră.

Corturile de vară au fost strînse, şi oamenii au intrat în locuinţele lor de zăpadă. Am asistat la construirea unor asemenea „apartamente" şi am fost uimit de agilitatea constructorilor. Folosind în mod exclusiv ca unealtă de lucru un cuţit de os, de care nu se prinde zăpada nici pe cele mai aspre geruri, oamenii caribu pun unul lîngă altul blocuri mari de zăpadă înghe-ţată, pînă ridică o construcţie în formă de dom, însă mult redusă ca proporţii. În jurul igluului — aşa se numeşte locuinţa unde se pătrunde printr-un tunel de cîţiva metri şi unde un sistem propriu de aerisire men-ţine condiţii oarecum satisfăcătoare de respirat — se găseşte tot săpată în neaua densă, pietrificată, maga-zia cu provizii. Carnea focilor vînate, conservată, era depozitată în aceste magazii. Grăsimea servea la în-treţinerea opaiţului, iar intestinele, uscate şi cusute de femeile eschimoase, deveneau nişte originale per-dele. Dorind să cunosc mai îndeaproape viaţa oame-nilor caribu, din cînd în cînd deveneam pentru cîteva zile şi nopţi oaspetele lui Terignak, în igluul pe care şi-l construise împreună cu părinţii lui.

Din intestinele focei pe care ursul o vînase pentru mine, Tukutu îi lucrase nostime perdele şi ornamente de interior. Ea locuia în apropiere şi aproape toată vremea erau împreună.

Deşi ne aflam în plină iarnă polară, în cantonament nu încetase de fel activitatea ştiinţifică. Într-o zi, Gas-ton Morand — un binecunoscut specialist în cercetări geologice şi care conducea secţia prospectărilor subte-rane — veni turburat la Lawrence Robert :

— Domnule doctor — i se adresă el cu un glas de parcă nu mai era al lui — din secție mi-au dispărut două aparate.

Lawrence Robert era, fără îndoială, surprins de vestea lui Morand, dar nu-și pierdu buna dispoziție.

— Și despre ce fel de aparate este vorba ?

— De un aparat Geiger pentru depistarea zăcămintelor radioactive și de-un detector de minereuri, conținînd aur, platină, argint... Probabil lipsesc mai de mult, dar abia acum, cînd avem nevoie de ele, am aflat c-au dispărut din secție.

Lawrence Robert se-ntunecă la chip. Dar numai pentru o clipă. Nu voia să se lase biruit de mohoreală.

— Vom vedea ce e de făcut ! Desigur, le vom găsi...

— Bine, le vom găsi ! Putem cere altele. Și ni se vor trimite, asta în mod sigur. Dar ce fac pînă atunci ? Înseamnă că sistăm pur și simplu activitatea secției.

— Nu e cazul să ne alarmăm, scumpe prietene Morand ! Vreau numai să te-ntreb dacă crezi că ți-au fost sustrase de cineva care...

Gaston Morand îl întrerupse zgomotos :

— Socot că nici unul din membrii expediției noastre n-ar putea fi bănuit de furtul acestor aparate.

— Atunci cine crezi c-ar putea fi bănuit ?

— Mde, știu eu...

Urmă o pauză, după care Lawrence Robert izbucni :

— Cine dintre eschimoși lucrează în secție la dumneata ?

— Terignak !

Lawrence Robert tresări, ca lovit. După o clipă, spuse răspicat :

— E cu neputinţă ca Terignak să fie bănuit !

— Şi totuşi aparatele au dispărut... Terignak e mult mai rafinat decît pare !

Lawrence Robert se arătă foarte afectat, ba chiar indignat de bănuiala pe care Gaston Morand o lansase indirect asupra lui Terignak. Ceru lui Morand ca el şi colaboratorii lui să păstreze o deosebită discreţie îndeosebi faţă de populaţia caribu. Primul căruia îi împărtăşi vestea dispariţiei aparatelor am fost eu. Cunoştea ataşamentul profund care mă lega de acest flăcău al nordului şi-mi ceru părerea :

— Crezi oare că bănuielile lui Morand ar putea avea un cît de slab temei ? Eu nu le pot accepta !

— Nici eu, am ripostat la fel de contrariat şi de revoltat.

— Mă bucur că cel puţin în privinţa aceasta e o deplină unitate de vederi între noi, găsi Lawrence prilejul să plaseze o aluzie glumeaţă în legătură cu John Franklin.

După o clipă de tăcere, urmă tot el :

— Trebuie ca împreună să întreprindem unele investigaţii, bineînţeles făcute cu tact şi discreţie, să nu jignim sensibilitatea gingaşă a acestor oameni, cîteodată foarte duri.

Din clipa aceea sfera activităţii mele se lărgi. Şi această nouă preocupare deveni cea mai importantă.

După cîteva zile m-am întîlnit cu doctorul Lawrence Robert și ne-am împărtășit unul altuia cele aflate. Canadianul, de obicei atît de vioi și bine dispus, era sumbru, înnegurat, măcinat de îndoieli.

— Nu știu ce să mai fac, mormăi el. Apoi repede: Spune-mi ce-ai făcut, ce-ai aflat?

Cele povestite de mine erau departe de a-l însenina. Dimpotrivă, îl cufundară într-o turburare vecină cu suferința fizică.

Am început prin a-i spune că fiind cînd și cînd oaspetele lui Terignak, am aflat că acesta venea adesea, în lipsa lui Morand și a colaboratorilor săi, în secția de prospectări geologice să cerceteze aparatele. Curiozitatea lui nestăvilită, firea lui pasionată îl îmboldeau să le dibuie modul de funcționare spre a le putea stăpîni și a le manevra după voie.

— Tukutu, îi spusese el fetei, ai să vezi, într-o zi am să fiu la fel de învățat ca un Krasluna.

Ca să-i dovedească, o adusese și pe Tukutu în secția condusă de Morand, cînd nu era nimeni acolo, și-i arătase cum funcționau diferitele piese tehnice.

— Dar despre străinii care vizitează din cînd în cînd așezarea știi ceva? mă-ntrebă canadianul.

— Terignak mi-a spus că-s negustori de blănuri.

— Da, niște abili negustori, care cumpără adesea piei de vulpi și de urși de la eschimoși... Din nou o pauză, urmată de-o întrebare: Cînd ai vorbit cu Tukutu n-ai observat nimic la ea?

— Ba da!

Acum îmi aminteam : observasem cîteva podoabe noi. Un colier albastru, cu bobiţe translucide, probabil din material plastic, şi o brăţară la fel. Podoabe cu totul necunoscute în aceste ţinuturi pustii ale nordului, unde doar oasele de animale şi anumite cureluşe servesc la împodobirea femeilor.

Podoabe albastre, ca ochii lui Terignak...

— Credeţi c-ar putea fi vreo legătură ? am întrebat dintr-o dată foarte curios.

— Nu ştiu ! Trebuie urmărită, eventual, şi această pistă.

— Cine sînt străinii ? Îi cunoaşteţi ? Sînt, fără-ndoială, albi.

— Desigur, sînt albi. În privinţa asta ar urma să stau de vorbă cu Orpingelik. Dar mă tem că însăşi abordarea problemei poate fi socotită o indiscreţie. Mai mult chiar : o imixtiune în viaţa acestei comunităţi de oameni cinstiţi, care muncesc şi valorifică roadele obţinute, vînzînd — nu, nu e bine spus — schimbînd blănuri pe obiecte de primă necesitate.

— Credeţi că un colier şi-o brăţară albastră sînt obiecte de primă necesitate ?

Întrebarea mea avu darul să-i redea canadianului buna dispoziţie.

— Nici vorbă ! Nu ştii că, indiferent de meridian, şi aceste obiecte sînt de primă necesitate cînd vrei să placi unei fete...

— Unui băiat, vreţi să spuneţi...

— Nu, unei fete. Pentru că atît colierul, cît şi brăţara sînt o parte din contravaloarea pieilor date în

schimb de Terignak. Şi el a ţinut să aibă aceste podoabe spre a le dărui lui Tukutu.

„Va să zică aşa stăteau lucrurile ! Podoabele le obţinuse Terignak pentru a fi purtate de Tukutu. Şi eu, care eram adesea oaspetele lui Terignak, habar n-aveam de toate acestea..."

— Bravo, doctore ! Sînteţi un adevărat Sherlok Holmes.

— Stai că n-am terminat ! Terignak i-a mai făcut lui Tukutu un dar : cutia de aluminiu pe care i-ai dat-o dumneata.

— Ştiu. Tukutu o poartă mereu cu ea.

— Lucrul acesta l-au aflat şi străinii, negustorii. Tocmai de aceea mă tem pentru ea şi Terignak.

— Nu-nţeleg cum de-au aflat străinii ?

— Pentru că Terignak chiar în faţa lor i-a pus podoabele-n cutie.

— Bine, dar nu văd legătura, şi dac-au aflat străinii, de ce te temi pentru Tukutu şi Terignak ?

Chipul lui Lawrence Robert se-nnegură din nou. Avea, de altfel, o faţă extrem de expresivă şi mobilă, pe care se putea citi ca-ntr-o filă de carte stările lui sufleteşti. Nu a fost cu putinţă să aflu de ce se teme însă. Diferite treburi, legate de funcţia lui de comandant, se interferară în convorbirea noastră. Vrînd, nevrînd a trebuit s-o amînăm.

Din păcate, nu Lawrence Robert mi-a furnizat explicaţiile pe care le aşteptam, ci însăşi desfăşurarea faptelor.

Curînd după această convorbire, Tukutu a fost obiectul unei îndrăzneţe tentative de răpire. Într-una din seri, cînd aproape întreaga populaţie era strînsă în casa de adunări, au apărut din nou trei umbre. Tukutu ieşise tocmai din igluul părintesc şi se-ndrepta spre casa de adunări. Ca de obicei era împodobită cu colierul şi brăţara din plastic şi purta cu ea cutia de aluminiu. Pe neaşteptate cele trei umbre au înconjurat-o şi-au încercat să-i smulgă cutia. Fata a-ncercat să-şi apere comoara. Cum să i se ia darul lui Terignak? Nu! Cu nici un preţ! Ţinînd strîns la piept cutia de aluminiu, s-a luptat din răsputeri, murmurînd într-una :

— Nu! Nu v-o dau! Nu v-o dau!

Atunci necunoscuţii au luat-o pe sus, cu intenţia de a o răpi cu cutie cu tot. Din fericire, Giolitti se afla prin apropiere şi a intervenit cu toată vigoarea.

Dar cei trei oameni înarmaţi au reuşit destul de uşor să-l facă inofensiv pe Giolitti. Acesta însă, înainte de-a se prăbuşi, a dat alarma. Într-o clipă Terignak şi cu mine am fost acolo. S-a încins o luptă strînsă, în care lame de cuţit au fulgerat în beznă. N-a lipsit mult ca eu să fiu ucis. Dar Tukutu, scăpînd cutia pe care-o ţinea strîns în braţe, s-a interpus în ultima clipă. Lama i-a sfîşiat veşmîntul de blană, fără s-o rănească. Umbrele au fugit, s-au şters în beznă. Repede am pornit pe urmele atacatorilor. Trebuia să aflu cine sînt. N-am reuşit. Am auzit însă acelaşi glas poruncitor de femeie :

— Repede... în sanie!

Nu i-am putut ajunge. Au pierit mistuiți de peisajul monocrom al nordului. Cutia de aluminiu dispăruse cu ei.

Larma stîrnită a pus în mișcare mulți oameni caribu. S-a aflat apoi despre încercarea de răpire a lui Tukutu. Cu acest prilej am vorbit și noi, scuzîndu-ne că din respect pentru ei nu i-am anunțat la vreme despre dispariția aparatelor. Vestea din urmă produsese o adevărată consternare în mijlocul populației.

Chiar a doua zi, Orpingelik s-a prezentat la comandantul nostru. Părea foarte abătut și-n toată atitudinea lui — în vorbă, în mișcări — răzbătea o gravă, o mare tristețe.

— Sînt foarte mîhnit că unul dintre noi a călcat legea ospitalității. Nu cunosc valoarea aparatelor dispărute, nu știu nici cum comunitatea noastră ar putea să vă despăgubească... Vom încerca totuși s-o facem.

— Noi nu cerem nici o despăgubire. Credem că aparatele vor fi regăsite în curînd, îi replică vioi Lawrence Robert.

— Regăsite sau nu, noi ne vom face datoria. Vom plăti atît cît va fi necesar și vom osîndi pe vinovat.

— Dar deocamdată nu știm cine-i vinovatul.

— Ba știm. E Terignak ! răspunse Orpingelik.

Pe neașteptate, glasul lui căpătă o sonoritate aspră. În zadar încercă Lawrence Robert să-l convingă pe Orpingelik de nevinovăția lui Terignak. Bătrînul eschimos rămase inflexibil. Aparent liniștit, tăcea și-l asculta pe canadian.

— *A nu fura! A nu mînia! A nu ucide!* acestea sînt călăuzele existenței noastre, răspunse el într-un tîrziu. Iar dacă Terignak a socotit că poate păși în viață fără să țină seama de ele, trebuie să-și primească osînda!

În vremea aceea, în afara obișnuitelor munci — printre care hrănirea, îngrijirea, dresarea cîinilor — eschimoșii își petreceau orele la casa de adunări în vioaie și frumoase petreceri. La acestea eram uneori poftiți și noi. Unul din jocurile cele mai interesante și antrenante, la care participau oamenii de toate vîrstele, era „ajaratu" — jocul cu sfoara. Cu ajutorul unei sfori ținută cu abilitate între dinți și între degetele de la mîini și picioare, jucătorii trebuiau să realizeze diferite contururi geometrice, care aminteau fie un ghețar plutitor, fie o sanie, o lampă sau un urs. Terignak și Tukutu dovediseră o mare pricepere în configurarea acestor forme și-n clipa în care noi toți — Orpingelik, Lawrence Robert, Gaston Morand, Giolitti, Henricson și cu mine — pătrunserăm în casa de adunări, amîndoi recoltau zgomotoase succese.

Pe neașteptate, atmosfera de veselie se transformă într-una de sobră așteptare. Orpingelik aduse la cunoștința comunității, cufundată în tăcere, faptele lui Terignak.

— A furat! rosti calm, dar tăios șeful comunității, și această gravă, foarte gravă acuzare înfioră adunarea.

Terignak tresări chinuit, parcă șfichiuit de harapnice. Rămase însă calm și măsurat.

— Știu, au dispărut două aparate. Chiar eu, cel dintîi, am observat lipsa lor. Și n-am ascuns-o ! Dar nu le-am luat eu. N-am furat ! E adevărat, voiam să-nvăț a le mînui, însă nu m-am gîndit s-o fac fără ajutorul lui Krasluna. Pînă acum n-am nesocotit încă nici una din legile sfinte ale comunității noastre...

Liniștea gravă, demnitatea cu care se apăra Terignak ne-au impresionat pe toți.

Pînă și Gaston Morand dădu înapoi. El se-ndoise la-nceput de cinstea lui Terignak. Îl socotise un hoț rafinat, care — spre a-și masca furtul — semnalase primul dispariția aparatelor. Acum însă îl privea cu alți ochi, ca și cum abia atunci îl descoperise cu adevărat.

— Nu ! Terignak n-are nici o vină ! rosti ferm Gaston Morand. Iar după el Lawrence Robert, Giolitti, Henricson și eu am încercat să dovedim nevinovăția eschimosului. Eram cu toții încredințați că apăram o inimă curată, precum albul zăpezilor.

Tukutu urmărea cu vizibilă emoție desfășurarea acestui neașteptat proces. Ar fi vrut să vorbească, să strige în gura mare nevinovăția lui Terignak. Dar, cu un gest, Orpingelik o opri. Tukutu ședea deoparte, mică, înlăcrimată, sfărîmată, cu răsuflarea precipitată.

Dintre eschimoși, singurul care luă apărarea lui Terignak fu Paralu. Însă chiar și el avea unele rezerve.

— Sînt aproape sigur, Terignak nu a furat obiectele dispărute. Nici nu știu ce-ar putea face cu ele. Dar Terignak a greșit cînd a ascuns față de comunitate, față de șeful nostru Orpingelik dispariția lor.

— Eu i-am cerut-o ! izbucni Gaston Morand, roşu la faţă. De ce nu vreţi să-nţelegeţi ? Terignak n-are nici o vină ! Venise turburat, aproape înspăimîntat să-mi vestească dispariţia aparatelor. I-am cerut să tacă pînă cînd mă voi sfătui cu comandantul expediţici. Pe urmă i-am ordonat chiar să nu rostească un cuvînt. M-a ascultat. Într-un fel eram şi eu şeful lui.

Tăcerea grea, densă, aproape materială care a urmat după explicaţia lui Morand a fost năruită de răspunsul lui Orpingelik.

— Noi îndrăgim pe orice Krasluna care vine la noi, dar trăim după legile noastre. Sînt convins că Terignak a greşit. Terignak a furat. De aceea trebuie să părăsească aşezarea caribu. Îl alungăm dintre noi ! Atunci a ţîşnit strigătul disperat al lui Tukutu :

— Pentru totdeauna ?

Urmă o tăcere lungă, apăsătoare. Pe urmă cuvîntul mai blînd al lui Orpingelik :

— Nu pentru totdeauna. Dacă va aduce obiectele înapoi... dacă va dovedi că nu le-a furat, ne vom sfătui... şi-l vom îngădui, poate, iar printre noi. Dar acum să plece din mijlocul nostru. Să plece !

Atunci glasul adunării sună ca un ecou :

— Să plece ! Să plece !

Alungarea lui Terignak punea celor din cantonament grave probleme de conştiinţă. Osînda ni se părea prea aspră. Oricum am fi interpretat faptele, în sufletele noastre stăruia sentimentul unei responsabilităţi, ne consideram pînă la un punct răspunzători de soarta

acestui flăcău. Şi apoi chiar dacă prin imposibil am fi vrut să uităm tristele întîmplări, prezenţa lui Tukutu ni le amintea permanent.

Fata aceasta spontană, jucăuşă ca neliniştea unei flăcări, era acum de nerecunoscut. Slăbise. Părea o umbră rătăcită. Aproape că nu mai vorbea. Uneori dispărea ore întregi. Pleca pe furiş, cu un sac încărcat cu alimente, să i le ducă lui Terignak. Dar, după îndelungate căutări prin tundra viscolită, se înapoia cu sacul plin, mai tăcută, mai de nerecunoscut.

Din ziua judecăţii, Terignak pierise fără urmă. Părăsise adunarea şi nimeni nu ştia încotro pornise.

Pentru noi toţi deveniseră acute două chestiuni. Prima : aflarea ascunzişului unde se refugiase Terignak, spre a-i veni în ajutor să poată vieţui singur. În privinţa aceasta o aveam aliată pe Tukutu. A doua : descoperirea adevăraţilor vinovaţi.

Desigur, Tukutu, cunoscînd locurile, putea mai bine decît noi să dibuie urmele lui Terignak. Asupra ei trecu rezolvarea celei dintîi chestiuni. Era ajutată şi de Giolitti.

Noi trebuia să descoperim fără-ntîrziere pe odioşii făptaşi care declanşaseră această dramă. Trebuia să găsim aparatele.

Nu încăpea îndoială : era o legătură directă între apariţia negustorilor de blănuri şi furtul aparatelor.

— Cine-s negustorii ? l-am întrebat pe Orpingelik.

Spre surprinderea noastră, Orpingelik nu fu nici supărat, nici măcar mirat că ceream relaţii. Dimpo-

trivă, ni le dădea cu bunăvoință și cu foarte prețioase amănunte.

El începu să ne povestească :

— Trei Krasluna vin de multă vreme să ceară pieile vînatului nostru. Sosesc, de obicei, dinspre partea unde se refugiază morsele atunci cînd se pornește lunga furtună de zăpadă. Unul din ei este vîrstnic, are părul lung și barba ca zăpada. Cînd l-am cunoscut eram sigur că-l mai întîlnisem cîndva, mai de mult, mai ales că rostea și unele din cuvintele noastre.

La auzul acestui amănunt, am tresărit.

— Și-n adevăr, era o veche cunoștință ?

— Nu, răspunse Orpingelik. De bună seamă, mă-n-șelasem.

— Și ceilalți doi ? întrebă canadianul.

— Amîndoi sînt tineri, buni cunoscători ai pieilor de vulpe și urs. Toți trei poartă ochelari întunecați să-i apere de lucirile primejdioase ale zăpezilor.

— Cel vîrstnic e șeful lor, nu-i așa ? am întrebat, urmărind un gînd pe care răspunsul trebuia să-l confirme.

— Nu ! Șeful lor este unul din cei tineri. Are o mustață mică, neagră. Îl cheamă Pedro.

— Dar pe cel vîrstnic cum îl cheamă ? am stăruit pe urmele aceluiași gînd nemărturisit.

— Jenifer. Iar pe cel de al treilea, Harry.

Atunci Lawrence Robert m-a uimit din nou cu subtilitatea și perspicacitatea spiritului său.

— Negustorii de blănuri știau că va sosi aici expediția noastră, nu-i așa ? întrebă el.

— Da, știau. Cunoșteau aproape cu precizie data sosirii.

Nu voiam să mai aflăm nimic. Eram acum stăpîni pe suficiente date pentru a nu ne mai pierde vremea cu alte amănunte.

I-am mulțumit lui Orpingelik pentru relațiile date și ne-am ridicat să plecăm. Înainte de-a ne despărți, ne-a pus o întrebare. Aparent, întrebarea n-avea nimic comun cu cele discutate pînă atunci.

— Socotiți că veți putea regăsi obiectele furate ?

Am schimbat repede o privire de înțelegere cu Lawrence Robert, care s-a grăbit să răspundă :

— Vom încerca !

Un suspin, răzbit de undeva, din adînc, a fulgerat pieptul lui Orpingelik.

El a ținut să adauge :

— Paralu vă poate fi de mult folos.

Intuise perfect intențiile noastre. Voiam să pornim neîntîrziat spre sud, direcția unde migrează morsele la venirea iernii polare.

Echipa era alcătuită din cinci persoane : Lawrence, Gaston Morand, Henricson, Paralu și cu mine. Autoritățile canadiene, sesizate de comandantul nostru, ne-au oferit un necondiționat concurs, de care, deocamdată, nu voiam să facem uz. Giolitti rămăsese în cantonament pentru a-i da lui Tukutu sprijinul de care avea nevoie în căutarea lui Terignak.

Plecasem în două sănii trase de doisprezece cîini și pregătiți a face față celor mai grele situații. Drumul

spre sud n-a fost lipsit de peripeții. Deși ne aflam după o puternică răzvrătire a naturii, deci într-o perioadă de relativ calm, totuși piedici de tot felul, care de care mai primejdioase, se iveau la tot pasul...

Gropi mascate de straturi groase de nea, în care riscam să ne împotmolim, rîpi adînci, căscate cînd ne așteptam mai puțin, gata să ne înghită la cea mai mică neatenție, avalanșe puse-n mișcare parcă de suflul imaterial al ecourilor...

La acestea s-a adăugat una, întrucîtva așteptată.

După o bună bucată de vreme, de cînd ne aflam pe drum, a răsunat în liniștea catifelată a zăpezilor un pocnet sec. Apoi, la o foarte scurtă vreme, încă unul. În prima clipă nu ne-am dat seama ce se petrece. Dar cînd am văzut doi din cîinii de la sania din față căzînd, cînd am văzut sîngele lor aburind în zăpadă, am înțeles că sînt împușcături.

— Ei, amicii nu sînt proști ! exclamă Lawrence Robert. Sigur, de ce să se încarce cu răspunderea asasinării noastre ? Mai bine să ne oprească undeva, pe drum. Cum ? Împușcîndu-ne cîinii.

Sfătuindu-se cu Paralu, Robert Lawrence a luat hotărîrea să trecem, fiecare pe rînd, în dreptul cîinilor, spre a constitui astfel un fel de scut viu. Mergeam cu rîndul pe jos, prin zăpada viscolită, apărînd cu trupul nostru acești tovarăși de neprețuit ai omului nordic. Riscul era mare. S-ar fi putut foarte bine descărca un glonte împotriva aceluia care apăra cîinii.

Dar canadianul judecase bine. Atacanții voiau, cel puțin pentru un moment, să ne cruțe viața. Altfel ar

fi putut să ne împuște încă de cînd ne aflam în sanie. Înaintarea se făcea acum mult mai anevoie. Aveam numai zece cîini la două sănii, zece cîini care ar fi pornit-o în goană dacă n-ar fi fost ținuți în frîu, spre a nu obosi peste măsură pe însoțitorii care îi apărau. Pentru intimidare, am descărcat și noi cîteva gloanțe nu chiar la întîmplare. Rănile celor doi cîini împușcați au putut constitui un punct de orientare. Unul fusese rănit mortal în cap, pe partea dreaptă, iar celălalt, în mușchi sus, lîngă ceafă, tot pe partea dreaptă. Așadar se impuneau două concluzii. Prima : atacanții erau pe undeva, pe dreapta. A doua : sălașul lor se afla prin apropiere și aveau, probabil, un post de observație, de unde au surprins apropierea noastră.

Urma să le și verificăm. Lawrence Robert, Paralu și cu mine pornirăm în direcția de unde scăpăraseră puștile. Era o succesiune de coline ninse, mai mari și mai mici. Ne-am dat seama că — adăpostiți aici — răufăcătorii ne-au pîndit și atacat, apoi, văzînd întorsătura pe care a luat-o desfășurarea întîmplărilor, au preferat să se retragă. Însă urmele lor au rămas imprimate în zăpadă. Am pornit deci după aceste urme.

Dar nu făcurăm nici douăzeci de pași și auzirăm strigătul comandantului nostru :

— Ajutor ! Prăpastia !

Într-o clipă, Lawrence Robert dispăru din fața privirilor mele. Cu un gest rapid, Paralu m-a oprit să mai înaintez. Versantul celălalt al colinei era situat pe marginea unor prăpastii nebănuite. Trebuia să facem totul spre a-l găsi pe Lawrence Robert. Proiectarăm

o lumină puternică spre adîncimile camuflate de zăpadă. Nu se vedea însă decît o imensitate albă, umbrită pe alocuri de uşoare depresiuni.

Cum să-l găsim ? Era cu neputinţă !

Atunci mi-am spus că — dacă accidentul nu l-a pus în imposibilitatea de a acţiona în vreun fel — canadianul va pune în funcţiune micul aparat de radioemisie-recepţie, cu care eram prevăzuţi fiecare, semnalizînd locul unde se află. Am ascultat o clipă, două, trei... Nimic ! Nu se auzea nici un semnal. Numai pocnete surde, hîrîieli. Paralu, cu toată prudenţa lui, mă zorea. Şi avea toate motivele s-o facă. Nu puteam lăsa ca aventura canadianului, în fund de prăpastie, să se prelungească. Am încercat din nou să ascult în aparat. Aceleaşi zgomote surde, pocnete, hîrîieli...

— Ce facem, Krasluna ? mă îmboldea Paralu. De ce să pierdem vremea ? Flămînzi, lupii coboară uneori şi în prăpastie după pradă.

Desigur, perspectiva nu era de loc entuziasmantă pentru comandantul nostru.

Am căutat totuşi pentru ultima oară să prind un semnal... Am aşteptat încordat. Minune ! Printre pocnete şi hîrîieli am auzit distinct glasul lui Lawrence Robert :

— Sînt în depresiunea de mijloc ! Sînt în depresiunea din mijloc ! la punctul X Z2 latitudine... longitudine...

— Sînteţi rănit ? nu m-am putut reţine să-l întreb.

— Da' de unde ! Nu mă aflu la mare adîncime. Comoţia a fost amortizată de puful zăpezii. Dar daţi-i

zor, că — oricum — nu stau prea comod. Repet, depresiunea din mijloc, punctul X Z2 latitudine... longitudine... Punctul X Z2 latitudine... longitudine...

Busola electronică m-a ajutat să găsesc cu uşurinţă locul indicat de canadian. Iar operaţia de smulgere din adîncime a comandantului nostru s-a făcut destul de repede. Sub lumina puternică a reflectorului am lansat o frînghie de sîrmă exact în punctul indicat de comandant. Prevenit, Robert Lawrence a putut s-o apuce repede cu amîndouă mîinile. Mai mult : şi-a trecut-o în jurul mijlocului.

L-am tras apoi cu putere şi-n cîteva minute canadianul a fost lîngă noi.

În adevăr, nu stătuse de fel comod. Spre a nu aluneca în hăul alb, îşi proptise pieptul de un ciot de copac pitit. Era un punct de sprijin destul de rezistent. Nu-şi pierduse însă buna dispoziţie şi volubilitatea. Raţiona repede, judicios, la obiect.

— Banditii au lucrat bine ! Ne-au întins o capcană. Au atacat din dreapta... să ne păcălească. În cazul unei nereuşite a atacului, s-au gîndit că-i vom căuta acolo şi astfel ne vom prăvăli în abis. Ceea ce de altfel s-a şi întîmplat. Din fericire, numai cu mine şi-n condiţii acceptabile... Apoi mi-a şoptit tainic :

Ştii, starea de suspensie în care mă aflau, gata oricînd să fiu sorbit de abis, mi-a sugerat o poezie : „În ultima clipă"... În faţa fiecăruia se deschide, uneori pe neaşteptate, cîte-un abis. Totul este să găseşti mijlocul de a-l ocoli. În ultima clipă...

L-am privit cu emoție și admirație. Era uimitor!

Am orientat urmărirea noastră în direcția opusă. Pentru că Lawrence Robert avusese o comoție, e drept, ușoară, am socotit că-i mai bine să rămînă în sanie.

— Nu se poate! Trebuie să găsim cît mai degrabă aparatele, spre a-l readuce pe Terignak! sună răspunsul comandantului.

Comunicările prin radio, pe care ni le făceau cei rămași în comandament, arătau că încercările de a-l găsi pe Terignak se dovediră pînă la un punct fructuoase. Giolitti îmi transmisese textul:

— Am cutreierat împreună cu Tukutu locurile pe unde Terignak obișnuia să vîneze. Vremea este liniștită, astfel că ne putem continua cercetările. Unele urme ne fac să credem că ne aflăm pe drumul cel bun.

Desigur, aceste veşti măreau şi mai mult dorința noastră de a găsi aparatele furate. Iar hotărîrea lui Lawrence Robert de a nu-și îngădui nici o clipă de odihnă, cu toată starea în care se afla, părea foarte legitimă.

Am pornit deci același grup — canadianul, Paralu și cu mine — în direcție opusă. Gaston Morand și Henricson au rămas pe loc, așteptînd știri de la noi. La rîndul lor trebuiau să ne dea de veste dacă se va petrece ceva neobișnuit. Drumul era anevoios. Bezna îngreuna și mai mult înaintarea, cu toate proiectoarele noastre puternice. O vegetație nebănuit de densă, o adevărată pădure de coniferi pitici se ridica în fața pașilor noștri. Trebuia să ne croim cale printre ar-

buştii încărcaţi de zăpadă, depresiuni, goluri primejdioase. Fără experienţa şi prudenţa lui Paralu ne-am fi pomenit pur şi simplu înghiţiţi de această pădure minusculă, dar foarte densă, tentaculară. Un adevărat labirint. Ne-am strecurat totuşi cu bine pînă la capătul ei, unde ne aştepta o surpriză. Am dat peste o cabană de lemn, trainic construită. Printr-un coş ieşea fum. Aşadar, oamenii noştri erau acasă... Trebuiau luaţi pe neaşteptate. După atacul destul de ingenios pus la cale împotriva noastră, am presupus că nici aici lucrurile nu vor merge chiar foarte uşor.

Lawrence Robert a ciocănit cu arma în uşa cabanei. Nici un răspuns ! Paralu şi cu mine, de o parte şi de alta a uşii, pîndeam cu degetul pe trăgaci. Dinăuntru se auzeau sunetele unei melodii moderne. Lawrence Robert ciocăni a doua oară cu mai multă putere. Iarăşi nici un răspuns ! Apoi a treia oară. În sfîrşit, uşa se deschide larg.

Canadianul se dădu cu doi paşi înapoi, iar Paralu şi cu mine eram gata să descărcăm armele automate.

Însă în cadrul uşii apăru... o femeie îmbrăcată bărbăteşte. Tînără. Blondă.

— Cine-i ? Cine bate ? întrebă ea cu un glas la fel de seducător, ca întreaga ei fiinţă.

— Oameni buni ! îi replică Lawrence Robert.

Şi numaidecît văzui, spre stupefacţia mea, că-şi pune arma pe umăr. Era totuşi o gravă imprudenţă, chiar dacă în uşă n-a apărut un fioros bandit, ci o fermecătoare femeie. „Să fiu eu atent !" îmi spuneam. Pa-

ralu, pesemne, gîndea ca mine, pentru că şi el continua să stea încordat, cu arma întinsă.

— Ce e cu voi ? ne apostrofă canadianul. Nu vedeţi ! Avem de-a face cu o gazdă admirabilă !

— Asta nu se ştie ! zîmbi femeia. Dar pentru că aţi pronunţat cuvîntul gazdă, poftiţi, vă rog, înăuntru ! Ori poate dînşii (şi arătă spre mine şi Paralu) se tem de mine...

Am pus şi eu arma pe umăr. În cele din urmă, eschimosul îmi imită gestul. Am intrat. În buzunarul hainei mele de protecţie aveam un pistol automat. I-am desfăcut piedica. Măsura se dovedi însă inutilă. În cabană nu se afla, în afară de seducătoarea noastră gazdă, decît doar un bătrîn orb. Era foarte slab, neglijent îmbrăcat, netuns, nebărbierit. Avea faţa suptă, ascunsă pe jumătate de nişte ochelari negri. Gesturile erau caracteristice orbilor. Amîndoi ascultau muzică modernă, transmisă de un magnetofon. Prezenţa noastră provocă bătrînului o stare de agitaţie.

— Cine sînt, Hélène ?

— Nişte călători, răspunse femeia. Stai liniştit şi ascultă muzica !

— Nu mai vreau ! continuă să se agite bătrînul. Cine sînt ? Spune-mi cine sînt ?

— Îţi vor spune singuri. Nici eu nu-i cunosc.

— Sînteţi poliţişti ? stăruia bătrînul să afle.

Atunci femeia se întoarse spre Lawrence Robert :

— Aţi auzit ce-ntreabă ? Sînteţi poliţişti ?

— Dumneata ce crezi ? îi răspunse Lawrence Robert printr-o altă întrebare.

Femeia ne măsură cu privirea strecurată pe sub pleoapele ei grele, cu gene ca spicul şi vorbi astfel :

— Şi da ! Şi nu ! Oricum dacă urmăriţi nişte răufăcători, aţi nimerit foarte bine. Noi vă vom ajuta.

— Care „noi" ?

— Eu şi soţul meu.

Bătrînul nu se putu opri să nu rînjească răutăcios.

— Ce e, papa ? Hai, stai cuminte şi ascultă muzică !

— E tatăl dumitale ? întrebă canadianul.

— Nu ! E un unchi al soţului meu, vorbi în şoaptă femeia. Dar îi place să-i spunem papa. E orb şi după cum vă puteţi da seama şi puţin nebun. Are uneori obsesii. Crize de nelinişte, se teme că e urmărit, aşteaptă poliţia să-l salveze... Numai muzica reuşeşte să-l calmeze. Apoi spuse tare : Dar să-mi fac datoria de gazdă, să vă ospătez cu mîncare şi băutură. Poate sînteţi flămînzi, nu ?

Într-o clipă trecu dincolo, fără să mai aştepte răspunsul nostru.

Atunci se petrecu ceva extraordinar. Bătrînul îşi scoase ochelarii şi ne făcu semn să ne apropiem.

— Nu sînt nebun ! şopti el grăbit. Nu sînt nici orb ! Am suferit cîndva de ochi din cauza zăpezilor.

— Aha ! oftalmia zăpezilor, spuse canadianul.

— Da, mă dureau ochii îngrozitor, pierdusem şi vederea, însă acum mi-a revenit. Ei însă nu ştiu.

— Care „ei" ?

— Banda care mă terorizează. Hélène şi toţi ceilalţi.

Am rămas uimiți. Bătrînul voia să ne mai vorbească, dar se temea să nu se întoarcă femeia. Adăugă precipitat :

— Toată povestea mea e înregistrată pe o bandă de magnetofon. Ei habar n-au că am învățat să imprim. Căutați banda de magnetofon. Este ascunsă în fundul pernei pe care dorm.

— Cine sînteți dumneavoastră ? l-am întrebat eu în șoaptă și la fel de repede.

— John Franklin !

Răspunsul mă copleși de-a dreptul. Ei nu, era prea mult !

Există — neștiută, nebănuită — o logică interioară a lucrurilor, care poate crea situații neprevăzute. Dar întîmplarea aceasta depășea orice închipuire. Îmi scotea în cale chiar pe cel pe care-l căutam și pe care toată lumea îl știa mort. De emoție simțeam că mănăbuș. Nu-mi găseam astîmpăr. Simțeam nevoia irezistibilă să mă mișc, să acționez într-un fel.

— Stai liniștit ! încercă Lawrence Robert să mă calmeze.

Dar el însuși părea copleșit de această neașteptată întîlnire. Bătrînul își puse repede ochelarii. Auzi pașii femeii. Și-n adevăr, după cîteva clipe, ea reintră cu o sticlă cu rom și c-o farfurie cu friptură de ren. Dintr-o ochire își dădu seama că bătrînul vorbise.

— Ce e, papa ? Iar ai trăncănit vrute și nevrute ?

Pe urmă, adresîndu-se nouă :

— V-a spus, de bună seamă, că e John Franklin, conducătorul unei vestite expediții pierdută de mult.

V-a mai spus, probabil, că e terorizat de o bandă din care fac și eu parte... Așa-i, papa, ai prezentat întreg repertoriul ?

Nu mai știam ce să credem. Seninătatea cu care vorbea această fermecătoare femeie, faptul că ea știa ce ne spusese bătrînul, ne umbrise certitudinea că omul din cabană ar fi John Franklin.

Cine spusese adevărul ?

Dacă povestea bătrînului n-a fost decît delirul unui om bîntuit într-adevăr de obsesii ? Dacă nu era decît un biet nebun, care-și închipuia că e John Franklin ? Un suflet chinuit de refulări acumulate, care își găseau supapa în această poveste, pe care ne-o debita crispat ? Da' cine spusese adevărul ?

Femeia, sigură de sine, cu zîmbetul cuceritor, ori acest nefericit bătrîn ?

Urmă o tăcere prelungită, pe care femeia căută s-o curme :

— Hai, așezați-vă la masă ! În curînd va veni și soțul meu. Se îndreptă spre ușă, parcă așteptîndu-l. Tăcuți, am primit invitația. Am vrut să ne ospătăm.

— Nu ! Nu gustați din mîncare. E otrăvită ! Și băutura ! strigă bătrînul, care de emoție devenise pămîntiu.

— Otravă, papa ?!! rîse femeia.

Și, ca să ne dovedească netemeinicia celor afirmate de bătrîn, veni lîngă noi, mușcă din friptura de ren și sorbi o gură de rom.

— Hélène ! Blestemato ! strigă din nou bătrînul, tremurînd din tot corpul. De ce ai încuiat ușa ? Vrei să

te strecori afară prin fereastra din bucătărie, cum au făcut-o și ceilalți cînd ați auzit că-s dînșii la ușă?

Atunci femeia își pierdu cumpătul. Înțelese că bătrînul își recăpătase vederea, fără ca ea să fi observat. Chipul ei se schimbă brusc. Farmecul se șterse, iar spaima îi acoperi, ca o mască, trăsăturile.

— Papa, tu vezi?!!

— Da, văd. Zadarnic mă chinuiți. Știi bine că harta din cutia de aluminiu nu mai există. M-ați torturat, v-am spus unde-am îngropat-o în tundră, cînd m-ați luat ultima oară cu voi. Ați căutat-o, dar n-ați reușit s-o găsiți. Și fără ea nu vă puteți descurca în nici un fel... cu toate aparatele voastre perfecționate.

Cele ce-au urmat s-au petrecut rapid, într-un ritm extrem de precipitat, ca și cum totul s-ar fi desfășurat într-un film de acțiune. Dintr-un salt, Lawrence Robert fu lîngă ușă. Bătrînul spusese adevărul: ușa era încuiată, iar cheia dispăruse. Chiar în aceeași clipă în receptoarele noastre a sunat glasul lui Gaston Morand:

— Sîntem atacați! Sîntem atacați!

Printre cuvintele pe care le rostea se auzeau împușcături. Pocnete slabe, dar repetate, întretăiate de mici explozii. Erau grenade. Și nici Morand, nici Henricson n-aveau grenade. Situația era, deci, serioasă. Lupta se desfășura în condiții inegale. Trebuia să plecăm fără întîrziere.

— Dă-ne cheia! o somă Lawrence Robert pe femeia care acum nu mai era decît umbra înfricoșată a celei care ne primise.

— Şi nu numai atît ! Arată-ne drumul cel mai scurt pe care complicii dumitale s-au strecurat doar în cîteva minute la săniile noastre.

Supusă, femeia deschise uşa. Dar înainte de-a ieşi, se repezi la bătrîn. Voia, fără îndoială, să se răzbune în vreun fel, să-l lovească. Inutilă, tardivă răzbunare !

Bătrînul se prăbuşise. Murise. În puţinele clipe cît a durat foiala noastră prin cabană. Vîrsta foarte înaintată n-a putut suporta chinurile, poate şi fizice, traumatismele morale la care fusese supus. A fost de ajuns o emoţie violentă — cum a fost întîlnirea noastră — ca să se năruie. Lawrence Robert poseda şi cunoştinţe medicale. Îl examină... Constată decesul.

— Nu-l mai poate ajuta nimeni şi nimic ! Să mergem !

Trebuia să venim grabnic în ajutorul lui Morand şi Henricson. Mai mult. Lawrence intuise bine că mai exista şi o altă cale decît aceea pe care venisem noi. Mai directă. Mai scurtă.

— Ne vei duce pe drumul pe care au luat-o complicii dumitale ! îi repetă femeii porunca.

Femeia se supuse. A doua oară. Deşi nu o ameninţase cu arma, era încredinţată că Lawrence Robert ar fi suprimat-o fără preget la cea mai mică împotrivire sau încercare de măsluire a realităţii.

În cîteva minute, printr-o potecă uşor de trecut, ce luneca chiar pe lîngă marginea pădurricei, ajunserăm. Am înţeles numaidecît că ne aflam înaintea unei desfăşurări de forţe, cărora Morand şi Henricson puteau

cu greu să le facă față. Exploziile grenadelor, care, din fericire, nu nimeriseră ținta, îi obligaseră să abandoneze una din săniile noastre în mîinile celor trei atacanți. Sania cealaltă le servea drept pavăză împotriva împușcăturilor repetate.

În vasta tăcere albă, împușcăturile aveau o rezonanță ciudată. Schelălăitul cîinilor ținuți în frîu suna însă și mai ciudat. Aproape lugubru. Venea parcă de pe alt tărîm. Iar descărcările armelor, de-o parte și de alta, transformaseră noaptea polară într-un straniu firmament cu stele multicolore, a căror respirație dura doar o clipă. Între timp, în această neașteptată ciocnire, fără să observăm, femeia reuși să se refugieze la complicii ei.

— La naiba ! șuieră înciudat canadianul. Ducă-se !

Paralu era gata să pornească după ea, dar Lawrence îl trase repede înapoi. Prezența noastră schimbase oarecum situația luptei. Nu pentru că acum ne aflam cinci contra patru (femeia își dovedi curînd capacitatea de a conduce și a lupta alături de ceilalți trei bandiți), ci pentru că noi trei — Lawrence, Paralu și cu mine — nu avusesem prilejul să ne descărcăm armele, pe cînd adversarii noștri își epuizaseră aproape toate munițiile. Aici, în mijlocul complicilor săi, Hélène, femeia care ne călăuzise supusă și tăcută, redevenise aceeași pe care o cunoscusem în cabană. Într-o fîșie de lumină o surprinsesem cu același zîmbet cuceritor, îmbătată oarecum de ineditul situației, acționînd fulgerător, poruncind celor trei bărbați care îi îndeplineau fără cîrtire comenzile.

— Repede... în sanie ! îi auzirăm glasul.

Era acelaşi glas, pe care-l mai auzisem cîndva.

Şi, pînă să ne dăm seama ce se petrece, sania pe care o capturaseră porni într-o goană nebună înainte, peste întinderi. Cu pletele fluturînd, ţinînd frîul în mîini, biciuind fără milă cîinii, Hélène conducea sania. Părea întruparea cine ştie cărui duh răzvrătit al acestor imensităţi albe, pustii, îngheţate.

Nu ne rămînea altceva de făcut decît să-i urmărim. Cîinii noştri abia aşteptau să pornească după ceilalţi, care le-o luaseră înainte. Acum Paralu îşi dovedi întreaga lui măiestrie. Îi mîna, fără să-i obosească prea mult, fără să-i atingă măcar cu biciul. Le vorbea, îi îndemna, îi alinta, le poruncea. Cîinii ascultau. Păreau că pătrund fiecare gînd, că pricep fiecare cuvînt, şi printr-o tainică înţelegere între ei răspundeau la unison fiecărei chemări. Adversarii noştri aveau un apreciabil avans. Trebuia să recuperăm timpul, să absorbim distanţa care ne despărţea. A-nceput o cursă uluitoare, fără popasuri, fără poticniri. Lină. Iute ca zborul minţii. Parcă pluteam deasupra zăpezilor infinite. Proiectoarele noastre puternice desfăceau pîrtii largi de lumină. Înaintea noastră, sania condusă de Hélène apărea ca o nălucă rătăcitoare. Goana se înteţi. Ne despărţeau acum numai vreo sută de metri.

— Mai repede nu se poate, Paralu ? întrebă Lawrence Robert.

— Ba da ! Se poate ! răspunse eschimosul.

Şi, în adevăr, simţeam cum timpul, spaţiul se contopesc într-o alunecare din ce în ce mai ameţitoare. Ne

apropiam vertiginos. Acum vedeam bine chipurile lor crispate. Vedeam silueta dreaptă a femeii care lovea cîinii sălbatic, nebunește.

— Mai repede, Paralu !

Și din nou distanța se-mpuțină. Henricson își pregăti pușca. Vru să ochească, dar fu oprit de canadian.

— Nu ! Trebuie să-i prindem ! Să aflăm unde-s aparatele ! Mai repede, Paralu ! Să le ieșim în față.

Și din nou distanța se-mpuțină.

Dar pe neașteptate sania din fața noastră o coti la dreapta și dispăru ! Se topi pur și simplu în neantul alb. Auzirăm cîteva strigăte disperate :

— Nu ! Nu ! Ce faci, Hélène ?

Apoi totul se cufundă într-o nefirească tăcere.

Cîinii noștri, care urmau orbește sania dinainte, erau gata să pornească în această direcție. Numai iscusința lui Paralu izbuti să-i oprească la vreme. Coborîrăm. La dreapta căsca un hău cutremurător. Era cu neputință să mai iasă cineva la iveală din această prăpastie fără fund. N-am aflat niciodată dacă Hélène mînase în mod deliberat sania spre prăpastie, sau totul n-a fost decît o nedibăcie, jocul unei tragice întîmplări.

— Și acum... ce facem ? rupse tăcerea Morand. Aparatele tot nu le-am găsit. Timpul trece, iar Terignak...

Canadianul îl privi îndelung, dar nu-i răspunse. Părea obosit, deprimat. Nu-l mai văzusem niciodată în asemenea stare.

— Trebuie să ne înapoiem la cabană ! am vorbit în locul lui Lawrence Robert.

— Ce să facem la cabană ? întrebă Henricson.

— Să căutăm banda de magnetofon de care ne-a pomenit John Franklin.

În puține cuvinte le-am povestit lui și lui Gaston Morand întîmplările de la cabană. Lawrence Robert se însufleți.

— Da, să plecăm numaidecît !

Am ajuns. Am îngropat în pămîntul rece, tare, aspru, înghețat, trupul neînsuflețit al lui John Franklin. Am căutat banda de magnetofon. Am găsit-o. În cele ce urmează am transcris, cuvînt cu cuvînt, mișcătoarea spovedanie a îndrăznețului explorator. Iat-o :

„Mă numesc John Franklin și sînt în vîrstă de 99 de ani. Pare ciudat, dar acesta-i adevărul : sînt aproape centenar ! La vîrsta de 48 de ani am înfăptuit visul copilăriei și tinereței mele : o expediție în regiunile Polului Nord. Expediția a durat aproape doi ani prin apele și pămîntul Golfului Hudson, înghețate deopotrivă cea mai mare parte a anului. Atunci am descoperit un munte, care părea a fi de aur. Reîntors acasă, am reușit să conving un grup de financiari să mă susțină băneste pentru a porni într-o nouă expediție. Din păcate, bulgărele de minereu adus de mine se dovedi a nu avea nici un firicel de aur. Această constatare fu cît pe-aci să împiedice organizarea celei de-a doua expediții... Pentru mine ea avea o mare însemnătate : voiam să desăvîrșesc harta geografică și geologică pe care o întocmisem. Financiarii însă aveau nevoie de-o afacere importantă, care să-i scoată din anumite încurcături bănești. Astfel fu constituită so-

cietatea „Nordaur" pentru exploatarea zăcămintelor aurifere descoperite, chipurile, de mine. Trebuia să pornesc într-o nouă, amplă expediție, alcătuită din numeroși oameni, printre care și doi specialiști mineralogi.

Conducătorul expediției am fost, firește, eu. Mi se dăduse însă un ajutor de nădejde al financiarilor, Jenifer. Această a doua expediție n-a avut loc! În largul apelor nesfîrșite Jenifer îmi puse alternativa: ori să fiu ucis pe loc și zvîrlit în valuri, ori să primesc o sumă oarecare de bani și să renunț nu numai la expediție, dar și la identitatea mea. Aceeași alternativă a fost pusă și specialiștilor. Ei n-au acceptat oferta de a renunța la cercetări și au fost sfîrtecați de rechini. Eu am primit banii. O sumă modestă, cu care-mi puteam încropi o existență într-unul din statele Americii Latine. Bineînțeles sub un nume fals, Lazaros Villa. Cît privește ceilalți oameni, erau toți în slujba financiarilor. Unul, și unul, aleși de Jenifer dintre cele mai dezolante elemente ale speciei umane. Am trăit multă vreme în Brazilia ca plantator de cafea. Lazaros Villa era un om respectat, care, muncind organizat, reușise să strîngă ceva avere. Îmbătrînisem. N-aveam familie. Oameni ca mine își întemeiază cu greu un nucleu familiar din care să nu mai poată evada. Visul tinereții mele, departe de-a fi înăbușit, stins, dimpotrivă, devenise vîlvătaie. Ah! Blestemații... sosesc! Trebuie să opresc înregistrarea. Numai de-aș putea s-o continui..."

În adevăr, urmară cîteva sunete specifice unei brusce întreruperi a imprimării. Apoi spovedania a continuat :

„Am plecat împreună cu un tînăr, Pedros — care-mi ajuta în treburile plantației — din nou în ținuturile albe după care tînjea sufletul meu. Pedros se dovedi un om dinamic, bîntuit însă de diavolul aurului. Eram prea bătrîn spre a porni de unul singur chiar și undeva mult mai aproape, cu atît mai mult în acele ținuturi, unde moartea pîndește la fiecare pas. Voiam nu numai să-mi desăvîrșesc harta — aflasem din ziare că după ciudata dispariție a expediției Franklin multe altele îi urmară și, fără îndoială, au întocmit hărți excelente — dar țineam îndeosebi să revăd o mică așezare de eschimoși caribu, de care mă legasem cît am trăit printre ei. Orpingelik, un adolescent vioi, mă însoțise adesea în drumurile, în căutările mele. Sosit în nord, l-am întîlnit pe neașteptate pe Jenifer. Era schimbat, încărunțise, își lăsase barbă. Se stabilise aici cu unul din fii, Harry, și cu soția acestuia, Hélène. Locuiau de multă vreme ceva mai la sud de Golful Hudson și se îndeletniceau cu achiziționarea blănurilor vîndute de eschimoși. În realitate, urmăreau să descopere muntele de aur. Muntele meu de aur! Erau posedați de același diavol care-l șfichiuise pe Pedros să mă însoțească în nord. Repede s-a făcut tîrgul între ei. Iar eu trebuia să le servesc drept mijloc spre a-și atinge scopul. Zadarnic am încercat să-i încredințez că nu-i vorba de aur. Nu voiau să creadă. Au început să mă amenințe, să mă chinuiască. Mi-au cerut să reconstitui harta, pe care să însemnez drumul și

punctul unde se află muntele de aur. Am reconstituit-o, atît cît mi-au îngăduit puterile. Am lucrat-o rudimentar. M-au tîrît cu ei pretutindeni. Dar organismul meu nu mai rezista ca înainte. Am căzut bolnav. Vederea îmi slăbise mult. Zăpada, cu strălucirile ei orbitoare, îmi pricinuia îngrozitoare dureri de ochi, cu toate că purtam ochelari. Respiram greu. Aveam dureri în tot trupul. Dacă nu m-au lăsat să mor şi m-au îngrijit, au făcut-o pentru că aveau nevoie de mine. Hélène devenise capul bandei. Ea hotăra. În ziua cînd s-a anunţat prin radio sosirea expediţiei „Arctica" au fost cuprinşi de-o veritabilă frenezie. După zadarnice căutări, Hélène hotărî să fure cele mai perfecţionate aparate pentru aflarea zăcămintelor de aur şi, cu ajutorul hărţii mele, să descopere, în sfîrşit, muntele de aur. M-am opus din răsputeri. Ştiam că vina dispariţiei preţioaselor aparate se va răsfrînge în cele din urmă şi asupra populaţiei băştinaşe. Că unul sau mai mulţi din rîndurile ei vor plăti greu. N-am fost ascultat. Vizitînd aşezarea caribu ca negustori de blănuri, au izbutit să-nşele buna credinţă a unui tînăr eschimos şi-au furat aparatele. Atunci am încercat să le zădărnicesc planul. Am ascuns harta, pe care-o ţineam într-o cutie de aluminiu, la rădăcina unui arbore putred, în locul numit „bîrlogul urşilor". Înnebuniţi de ciudă, m-au chinuit să le spun unde am îngropat cutia. Le-am spus. Ne găseam în preajma iernii polare şi cram încredinţat că nu vor porni în tundră s-o caute. M-am înşelat. Au plecat numaidecît. Din discuţiile lor am aflat că întîmplător cutia fusese descoperită de un

membru al expediției „Arctica" și că s-au luptat să i-o smulgă. N-au reușit. Au mai făcut o tentativă. De data aceasta au adus cutia. Dar era goală. S-au certat. Erau furioși, gata să se ucidă între ei. Să mă ucidă și pe mine. Dar Hélène s-a opus. Spera ca într-o zi să pot reconstitui harta din memorie, dictîndu-le lor cum s-o alcătuiască. Atunci am simulat nebunia. Am simulat că pot fi calmat prin cîntece moderne, transmise la magnetofon. Aveam nevoie să imprim această spovedanie, pentru că ochii nu mă mai ajutau s-o aștern pe hîrtie. Dar vederea mi-a revenit încetul cu încetul. Însă am continuat să le dau impresia că nu văd. Trebuia să aflu unde sînt ascunse aparatele furate. Și am aflat! Sînt ascunse într-o excavație în zăpadă, la o sută de metri distanță de aici spre sud, la rădăcina unui pin pitic. Cred că nu mă-nșel. Ar fi groaznic! Asta-i toată spovedania mea. Dacă n-am putut, dacă nu mai pot face vreun bine populației caribu, pe care am îndrăgit-o negrăit de mult, trebuie să fac totul spre a-i cruța răul care-o amenință. De aceea am imprimat această spovedanie... Dar..."

„Ce e, papa?"...

Bruscă oprire a înregistrării... Tăcere... Tăcere...

Am ascultat înfiorați cuvîntul precipitat al lui John Franklin. Parcă fusese aici, în cabană și ne vorbise repede, șoptit, de teamă să nu fie surprins. Poate că acel „dar" voia să însemne ceva important, curmat înainte încă de-a fi rostit. Tăcerea s-a prelungit între

noi o bună bucată de vreme, după ce magnetofonul încetase să-i reproducă glasul.

— Aşadar, ipoteza mea se confirmă, spuse într-un tîrziu Lawrence Robert.

— Care ipoteză ? a întrebat Henricson.

— Aceea că a doua expediţie Franklin n-a pierit aici, în condiţii misterioase, pentru că pur şi simplu nici n-a avut loc.

Am intervenit :

— Nu cunoaştem ipoteza dumneavoastră ! Dar acum vă înţeleg ezitările de la început... atunci cînd v-am cerut concursul.

— Da, da, am ezitat, vorbi, puţin cîntat, canadianul.

Şi iarăşi s-a furişat tăcerea între noi. Eram fiecare apăsaţi de gînduri. Cînd vorbeşti cu întîmplările vieţii dialogul e mut.

Cîte clipe de aparentă somnolenţă, de evadare din realitatea imediată trecură ? Gaston Morand s-a smuls primul din acest tulburător păienjeniş al tăcerii :

— Să mergem ! rosti el grav.

Lawrence Robert tresări. Părea că încearcă să urce de undeva, din subteranele conştiinţei. Dar nu izbutea.

— Unde să mergem ?

— După aparate ! glăsui aproape aspru Henricson în locul lui Morand. Timpul nu aşteaptă !

— Sigur, să mergem ! se trezi de-a binelea din visare canadianul. Dacă nu putem să facem vreun alt bine acestor minunaţi oameni caribu, să-mpiedicăm iscarea vreunui rău, exprimă el într-o versiune proprie gîndul din urmă al lui John Franklin.

Într-o frîntură de minut redeveni omul de mai înainte. Preluă comanda și toți cinci pornirăm după aparate. La o sută de metri de cabană, spre sud, semnșirau vreo douăzeci de pini pitici. Sub care din ei se afla excavația pomenită în spovedania lui Franklin?

A-nceput o muncă aprigă. Ne-am împărțit în două grupe și am început să săpăm în zăpada înghețată. Tîrnăcoapele spărgeau crusta care se desfăcea în zeci și zeci de bucăți mai mari, mai mici. Lucram în grupă cu Paralu. Sub primul pin n-am găsit. Sub al doilea, al treilea tot așa.

— Hei, voi ați dat peste vreo excavație? l-am întrebat pe Henricson.

— Încă nu! sună răspunsul.

Am continuat să muncim în tăcere. Prin bufniturile vîntului, prin loviturile de tîrnăcop și de sapă se auzea doar răsuflarea noastră obosită. Lawrence Robert schimba cînd și cînd pe cîte unul din noi și anevoie dădea apoi sapa din mînă. Rînd pe rînd, am săpat la rădăcina celor douăzeci de pini. Nimic! Nici urmă de excavație boltită, amenajată special pentru a ocroti aparatele. Un fel de mînie surdă urca în noi.

— Să fi muncit oare zadarnic? întrebă Henricson.

— Așa se pare. Bătrînul s-a-nșelat, fără îndoială, mormăi Morand.

— Nu cred! am răspuns cu vehemență.

Nu știu de ce am simțit nevoia să-l apăr pe John Franklin. Iar Lawrence Robert mă susținu:

— Nici eu nu cred că bătrînul s-a-nșelat!

Atunci Paralu, căruia canadianul îi tradusese spo-

vedania bătrînului explorator, ne arătă la o distanță de cîteva zeci de metri un pin singuratic. Acoperit, covîrșit de zăpadă, trecea cu totul neobservat.

Am reînceput munca noastră aspră cu și mai multă dîrzenie.

Bătrînul nu se-nșelase !

Sub rădăcină se arcuia o boltă bine clădită, de mică dimensiune, tocmai atîta cît să-ncapă două cutii de lemn. Iar în cutii, îmbrăcate în blănuri spre a fi cruțate de ger și eventuale lovituri, aparatele noastre ! Întîmplarea făcuse ca atît cutia cu harta lui Franklin, cît și aparatele să fie ascunse sub cîte un arbore singuratic... Ciudățenii ale vieții !

Ne-am întors în așezarea caribu. Ne-am oprit la igluul lui Orpingelik și i-am arătat aparatele. Bătrînul eschimos a-nceput să tremure de emoție. Chipul cu zeci de cute părea un soare stins, căruia i s-a dăruit din nou văpaia.

— Știam ! Știam că Krasluna va găsi obiectele !

A venit și Tukutu. Strîngea aparatele la piept, le îmbrățișa ca pe niște făpturi vii. Da, ele îi vor aduce înapoi pe Terignak !

Adunarea, convocată fără întîrziere de Orpingelik, hotărî :

„Terignak va putea să viețuiască mai departe în comunitatea caribu ! Terignak n-are nici o vină. Terignak n-a călcat nici una din legile comunității. Terignak n-a furat ! Fiecare om caribu să aducă un cît de

mic ajutor pentru regăsirea celui osîndit și alungat... Trebuie să se pornească de îndată. Terignak n-are nici o vină. Nici una!"

S-au format echipe. Au pornit peste imensitățile albe, brumate de noaptea polară, în căutarea acelui flăcău pe care-l îndrăgisem atît de mult. Pînă departe, spre nemărginirea zărilor, au săgetat reflectoare puternice. Privirile au cercetat pretutindeni.

Am plecat cu grupul alcătuit din Tukutu, Giolitti, Paralu, Lawrence Robert. Tukutu și Giolitti făcuseră neobosite investigații. Au dat peste unele urme. Zăpada era răscolită de labe. Puteau fi ale lui Savik. Pentru că Savik, credinciosul prieten crescut, hrănit, alintat de Terignak, a pornit după stăpînul lui. Cînd Terignak părăsise așezarea să-și ispășească osînda, Savik a-nceput să se smucească, să urle, să nu mai aibă o clipă astîmpăr.

— Savik simte ca un om! spunea Tukutu.

Iar tîrziu, cînd oamenii caribu erau cufundați în somn, fata s-a apropiat pe furiș de locul unde se aflau legați cîinii. A desfăcut legătura lui Savik. Cîinii o cunoșteau. N-au lătrat. S-au gudurat pe lîngă ea.

— Savik, i-a șoptit tainic fata, du-te după stăpînul tău! Apără-l! El e singur în vuietul vîntului. În deznădejdea lui poate va rosti cu gîndul cuvinte necugetate. Iar Sila ar putea să-l pedepsească. Poate i-ar ieși înainte în chip de fiară, ori poate l-ar moleși învăluindu-l în somn. Tu știi cît de puternic e Sila! E pretutindeni. Vine cînd nu te aștepți. Apără-l, Savik,

pe Terignak să nu greşească, să nu stîrnească mînia lui Sila ! Apără-l, Savik !

Cîinele asculta cu urechile ciulite. Privirile lui calde, luminoase, scîncetul slab îi erau răspunsul. Înţelegea.

— Savik simte ca un om...

Dezlegat, a ţîşnit ca o împuşcătură şi s-a topit cît ai clipi în albul nesfîrşit al depărtărilor.

Tukutu şi Giolitti au dat peste zăpada răscolită de labe. Se vedea bine tiparul lor. Puteau fi ale lui Savik. N-au fost !

Lupi înnebuniţi de foame cutreierau întinderile, răscoleau zăpada, căutau pradă. O simţeau poate în apropiere... Terignak ? Savik ? Cine ştie ?!!

Peste imensităţile albe, brumate de beznă, au săgetat reflectoare puternice. Pînă departe, spre nemărginirea zărilor... Privirile au cercetat pretutindeni.

Terignak, Savik n-au fost găsiţi ! Poate altă dată... Poate mai tîrziu, în scurtul triumf al primăverii...

Alb... Alb... Cît poate cuprinde privirea. O imensă Sahară de nea, sub care clocotesc gheizere... În care îngheaţă gheizere...

Ora tainică a beznei polare se apropie de sfîrşit... Mari presimţiri plutesc peste cristalele de zăpadă... Aerul geme... tresare...

Lawrence Robert mi-a citit ultimul lui poem : „Niciodată"...

„Oamenii, oriunde pe pămînt,
Oricine ar fi... sînt de neînlocuit !

Fiecare om,
Fiecare suflet de om
Are sunetul lui propriu,
Fiecare om e un cîntec...
Pierind, n-ai să-l mai auzi niciodată !
Niciodată..."

Ora tainică a beznei polare se apropie de sfîrşit... În curînd va izbucni biruitoarea lumină boreală.

Voi mai auzi oare vreodată sunetul acela minunat, cald, catifelat, care este sufletul lui Terignak ?

Post-scriptum : În primăvară am plecat din cantonamentul „Arcticei". Curînd Henricson mi-a trimis o fotografie : Tukutu şi Terignak îşi serbau căsătoria.

EDITURA
TINERETULUI

Lei 1,50